

Рейтинговий звіт MSTO 001-027 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АТ «МІСТО БАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	09.08.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	29.09.2020 р.
Кредитний рейтинг:	uaB
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу банку агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «МІСТО БАНК» за 2018–2019 рр. та I півріччя 2020 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaB характеризується НИЗЬКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК»

Дата:	09.08.2007	30.12.2008	07.04.2009	01.04.2010	19.10.2010	28.04.2011
Кредитний рейтинг:	uaBBB	uaBBB	uaBBB-	uaBB	uaBB	uaBBB-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	негативний	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	зниження та внесення у Контрольний список	зниження та виведення з Контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення

Дата:	25.09.2012	16.08.2016	27.10.2016	16.03.2017	26.09.2017	26.12.2017
Кредитний рейтинг:	uaBBB	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBB
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	негативний	негативний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія:	підвищення	зниження та внесення у Контрольний список	підтвердження та виведення з Контрольного списку	підтвердження	підтвердження та внесення у Контрольний список	зниження зі зміною прогнозу та виведенням із Контрольного списку

Дата:	30.03.2018	27.09.2018	26.09.2019	30.04.2020	29.09.2020
Кредитний рейтинг:	uaBB	uaBB	uaBB	uaB	uaB
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	в розвитку	в розвитку	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	зниження зі зміною прогнозу	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» підтримується:

- диверсифікацією кредитного портфеля корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності.

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» обмежується:

- чутливістю до кредитного ризику, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість та підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- вагомим обсягом неробочих активів, що чинить тиск на ефективність діяльності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Активи, млн. грн.	2206,59	1798,58	2024,01	1467,00	1559,03	1592,65	1444,19
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1808,24	1410,44	1250,26	395,38	590,89	496,01	505,12
Кошти клієнтів, млн. грн.	1352,56	1273,02	1291,54	1020,73	998,43	1049,50	903,77
Власний капітал, млн. грн.	305,31	198,30	317,49	235,14	242,12	198,61	253,35
Доходи, млн. грн.	188,46	120,34	413,31	112,63	128,34	49,66	110,09
Витрати, млн. грн.	209,21	439,07	497,17	195,98	128,45	63,29	70,86
Чистий операційний дохід, млн. грн.	9,36	-23,63	138,34	-16,35	-71,69	14,90	-144,88
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	-27,02	-324,89	-92,65	-85,53	-0,39	-13,63	39,23
Чистий прибуток, млн. грн.	-20,75 ¹	-318,73 ²	-83,86 ³	-83,35 ⁴	-0,11	-13,63	39,23
Доходність активів [*] , %	-	-	-	-	-	-	-
Доходність капіталу [*] , %	-	-	-	-	-	-	-

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(16,84 млн. грн.)

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(318,73 млн. грн.)

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(83,86 млн. грн.)

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(86,04 млн. грн.)

^{*}значення на звітну дату

Резюме

АТ «МІСТО БАНК» працює на банківському ринку України з 1993 року. Наразі має статус ощадного. Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 11.

Банк представлено Головним офісом, однією філією та 4 відділеннями, що територіально охоплюють 2 області України й м. Київ. Структурні підрозділи є повноправними представниками Банку в регіонах, провідниками єдиної стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення фінансових ресурсів. Банк надає клієнтам сучасні банківські послуги на основі широкого продуктового ряду та стандартизованих процедур.

Істотну участь у статутному капіталі АТ «МІСТО БАНК» мають СП «ЮНІМАКС» (49,9794%) та пан Фурсін Іван Геннадійович (45,8283%). Кінцевим бенефіціаром Банку є громадянин України, пан Фурсін Іван Геннадійович.

Значний обсяг неробочих активів чинив тиск на фінансовий результат та, відповідно, на власні кошти. Власники підтримували Банк шляхом нарощення статутного капіталу. Якість власних коштів АТ «МІСТО БАНК» задовільна, показники достатності капіталу перевищують нормативні значення, встановлені НБУ. Наразі обсяг регулятивного капіталу відповідає нормативним вимогам НБУ, проте його значення близьке до гранично встановленого (201,4 млн. грн. станом на 01.09.2020 р., проти 212,17 млн. грн. станом на 01.07.2020 р.).

Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті⁵ Банку, 10 серпня поточного року мали відбутися позачергові Загальні збори акціонерів АТ «МІСТО БАНК» на яких мало розглядатися питання про збільшення обсягу статутного капіталу за рахунок додаткових внесків у розмірі 272 млн. грн. шляхом додаткової емісії простих іменних акцій. Нарощення обсягу статутного капіталу дало б можливість Банку поглинати збитки та сприяло б його подальшому розвитку. Інформацію щодо того, чи відбулися Загальні збори акціонерів АТ «МІСТО БАНК» та про результати голосування уповноваженими особами Банку не надано.

Активні операції фіндуються власними та клієнтськими коштами. Крім того, АТ «МІСТО БАНК» активно користується коштами банків. Станом на початок II півріччя поточного року останні формували 19% зобов'язань, у т. ч. кошти НБУ – понад 14% зобов'язань. Кредити залучалися виключно в національній валюті. Короткострокові кредити рефінансування, залучені від регулятора на підтримку ліквідності, диверсифіковані за строками до погашення, забезпечені ОВДП та майновими правами на кошти у ВКВ, що розміщені в НБУ. Кредит від одного з комерційних банків залучено під забезпечення основних засобів, інший кредит є бланковим. Сальдо за міжбанківськими операціями пасивне.

⁵ <https://www.mistobank.com.ua/ua/news/view/286/>

Банк залучав кошти у ВКВ шляхом розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів. У IV кварталі 2018 року зобов'язання перед кредиторами Банк виконав у повному обсязі.

У клієнтському портфелі, обсяг якого у 2018 році фактично (без урахування валютно-курскових коливань) скоротився на 20%, у минулому році зріс на 8%, а в I півріччі поточного року скоротився більше ніж на 13%, превалюють кошти приватних клієнтів. Разом з тим, протягом I півріччя поточного року Банк поступово знижував залежність від коштів фізичних осіб та зменшив частку останніх у пасивах. За строками користування залученими коштами клієнтський портфель переважно є строковим, за типом валют превалюють кошти у національній валюті.

Якість ресурсної бази АТ «МІСТО БАНК» задовільна. Концентрація зобов'язань за основними контрагентами обмежує фінансову гнучкість установи та підвищує чутливість до ризику ліквідності.

Структура активів протягом аналізованого періоду змінювалася. Обсяг клієнтського кредитного портфеля поступово зменшувався, у т. ч. й внаслідок прийняття на баланс майна, що виступало забезпеченням зобов'язань за кредитами. Зважаючи на останнє, значно збільшився обсяг матеріальних запасів. Вартість основних фондів зросла внаслідок прийняття на баланс інвестиційної нерухомості, високоліквідні активи характеризувалися волатильною динамікою.

Питома вага високоліквідних активів у чистих активах станом на початок II півріччя поточного року перевищувала 16%. Інвестиції в ОВДП, що забезпечують прийнятний рівень доходності за мінімального рівня кредитних ризиків, формували понад 36% активів із високим рівнем ліквідності та/або 6% валюти балансу. Разом з тим, ОВДП виступають забезпеченням коштів, залучених від регулятора.

Міжбанківські активні операції станом на початок II півріччя поточного року представлено депозитом у ВКВ, розміщеним в НБУ.

У клієнтському кредитному портфелі переважають кредити, надані суб'єктам господарювання, за цільовим використанням – кредити в поточну діяльність. Питома вага валютної складової впродовж останнього півріччя знизилася більше ніж на 15 в. п. та станом на 1 липня поточного року становила близько 23%. Разом з тим, переважна більшість позичальників, чия заборгованість номінована в іноземній валюті, не мають валютних надходжень, що в умовах валютно-курскових коливань є додатковим фактором ризику.

Оскільки Банк кредитує переважно корпоративних клієнтів, характерною рисою є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що обумовлює залежність Банку від їх фінансового стану та підвищує чутливість до кредитного ризику. Натомість, кредитний портфель корпоративних клієнтів диверсифікований за видами економічної діяльності, що нівелює чутливість до галузевого ризику.

Фінансова криза призвела до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинула на якість активів Банку. Юридична служба Банку на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями. Мали місце списання за рахунок резервів, сформованих під безнадійну заборгованість, та переуступка проблемної заборгованості третій особі. Певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації забезпечення та/або прийняття останнього на баланс Банку.

Незважаючи на зазначене, питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб станом на початок II півріччя поточного року становила 76,5%, проти 23,32% простроченої заборгованості. Частково кредитний ризик нівелюється покриттям клієнтського кредитного портфеля сформованими резервами на покриття збитків від зменшення корисності активів, проте рівень резервування невисокий – становив близько 24%.

Якість активів АТ «МІСТО БАНК» низька. Неробочі активи, з урахуванням основних засобів та проблемної заборгованості за кредитами станом на початок II півріччя поточного року формували 61% валюти балансу.

Ліквідність АТ «МІСТО БАНК» обмежується концентрацією ресурсної бази за основними контрагентами на тлі вагомого обсягу неробочих активів. Наразі ліквідність підтримується коштами, залученими від регулятора.

Від'ємне значення від переоцінки та операцій з купівлі-продажу валютних своп-контрактів за підсумками 2018 року на тлі збільшення обсягу неробочих активів зумовило від'ємне значення чистого операційного доходу від основної діяльності. Незважаючи на скорочення обсягу резервів, сформованих на покриття збитків від зменшення корисності активів, Банк отримав збиток.

За підсумками 2019 року Банк отримав від'ємний результат від операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та від операцій з купівлі-продажу валютних своп-контрактів. Крім того, тиск на фінансовий результат посилюється за рахунок отримання від'ємного значення чистого процентного доходу. Незважаючи на суттєве скорочення обсягу резервів, сформованих на покриття збитків від зменшення корисності активів, та отримання іншого доходу (переважно повернення раніше списаної безнадійної заборгованості) Банк отримав збиток.

Незважаючи на від'ємне значення чистого процентного доходу, чистий операційний дохід від основної діяльності за підсумками I півріччя поточного року мав позитивне значення. Зазначене насамперед було зумовлено позитивним результатом від переоцінки та від операцій з купівлі-продажу валюти. Разом з тим, ефективність діяльності є низькою. Суттєвий негативний вплив на фінансовий результат мала переоцінка об'єктів інвестиційної нерухомості, суттєвий позитивний вплив – повернення списаних активів та скорочення обсягу резервів, сформованих на покриття збитків від зменшення корисності активів як результат погашення частини непрацюючих активів.

АТ «МІСТО БАНК» дотримувалося економічних нормативів, встановлених НБУ. Разом з тим, доформування резервів під активні операції у III кварталі 2016 року негативно позначилося на капіталізації Банку та призвело до порушення низки нормативів. З метою виправлення ситуації акціонерами та менеджментом Банку вживалися різного роду заходи згідно з Програмою капіталізації на 2016–2018 рр. Вхідження показника максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) в нормативне значення передбачалося до 1 липня 2020 року. Незважаючи на вжиті заходи, на окремі звітні дати Банк допускав зниження обсягу регулятивного капіталу нижче нормативного значення (200 млн. грн.) та порушення окремих економічних нормативів. Так, станом на 1 вересня поточного року показник максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) становив 38,04%, при нормативному значенні не більше 20%, показник максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) – 95,77%, при нормативному значенні не більше 20%.

АТ «МІСТО БАНК» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного, процентного та ринкового ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

АТ «МІСТО БАНК» планує досягти позицій стабільного, ефективного, конкурентоспроможного банку, виконуючи вимоги щодо підвищення рівня капіталізації та покращення системи управління ризиками.

Стратегічні цілі Банку на 2020 рік: збільшення обсягу регулятивного капіталу та посилення фінансової стійкості банку, вихід на безбиткову діяльність та поступове підвищення операційної ефективності з метою реалізації життєздатної бізнес-моделі, оптимізація структури активів, продаж інвестиційної нерухомості, забезпечення збалансованого рівня ліквідності та платоспроможності, збереження та поступове нарощення бази корпоративних та приватних клієнтів, кредитування клієнтів, що працюють в реальних секторах економіки (видобувна промисловість, хімічна промисловість, харчова промисловість, транспорт) та оптовій торгівлі, поетапне оновлення технічного обладнання та оптимізація бізнес-процесів, інвестування коштів на розроблення та вдосконалення ІТ-систем, впровадження та удосконалення продуктів та послуг, з урахуванням потреб клієнтів та тенденцій сучасного банківського ринку, оптимізація мережі банку та покращення системи корпоративного управління.

Банк планує здійснити реорганізацію шляхом приєднання АТ «Альпарі Банк» до АТ «Місто Банк». 14 липня поточного року управлінським персоналом зазначених банків було подано до НБУ Спільне клопотання про отримання попереднього висновку щодо проекту реорганізації, передбаченого вимогами гл. 7 «Положення про особливості реорганізації банку за рішенням його власників», затвердженого постановою Правління НБУ №189 від 27.06.2008 р. (зі змінами), та частиною 1 ст. 1 Закону України «Про спрощену процедуру реорганізації та капіталізації банків».

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «МІСТО БАНК» підтверджено на рівні «uaB», прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів банківських установ

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	101,42	156,14	75,24	118,91	6,01	40,63	103,59
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	25,10	19,91	201,14	87,71	240,51	122,39	86,75
Кошти в інших банках	107,83	75,17	29,70	17,73	18,39	146,83	137,26
Кредити клієнтам	1739,55	1449,81	1247,96	545,85	462,86	449,63	354,28
Цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	123,78	134,26	617,59	725,12	774,55	781,43	622,75
Нараховані доходи	113,25	230,86	255,53	162,75	170,80	200,82	80,36
Резерви	-91,82	-326,21	-463,44	-407,37	-299,60	-329,50	-119,41
Інші активи	87,47	58,62	60,29	216,30	185,52	180,43	178,61
Разом активів	2206,59	1798,58	2024,01	1467,00	1559,03	1592,65	1444,19
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	103,66	145,70	168,80
Кошти банків	3,96	21,21	136,73	190,55	198,92	64,12	57,50
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	512,47	434,69	321,95	197,56	346,14	282,45	354,03
Кошти фізичних осіб	840,09	838,33	969,59	823,17	652,29	767,05	549,73
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	191,53	139,69	210,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	271,21	107,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Капітальний інструмент з умовами списання/конверсії	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	17,54	18,65	27,26	11,56	9,56	15,30	9,04
Інші зобов'язання	64,49	40,30	40,48	9,02	6,34	119,42	51,73
Разом зобов'язань	1901,28	1600,27	1706,53	1231,85	1316,90	1394,04	1190,84
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	299,98	500,10	702,10	712,10	712,10	712,10	712,10
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97
Результат минулих років	-92,53	-113,28	-432,01	-519,84	-605,88	-631,25	-631,25
Результати переоцінки	67,64	79,25	80,29	75,27	85,05	80,43	82,30
Пайовий компонент конвертованого боргового фінансового інструменту	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	-20,75	-318,73	-83,86	-83,35	-0,11	-13,63	39,23
Разом власного капіталу	305,31	198,30	317,49	235,14	242,12	198,61	253,35

Дані звіту про фінансові результати АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.04.20	01.07.20
Доходи							
Процентні доходи	280,05	256,79	256,84	167,06	107,40	22,55	42,28
Комісійні доходи	21,55	20,00	14,07	9,08	7,41	2,63	3,74
Результат від переоцінки та від операцій купівлі-продажу	-116,93	-172,84	-103,57	-88,81	-52,80	18,46	16,02
Інші операційні доходи	2,37	2,32	243,40	18,94	14,15	1,76	6,90
Інші доходи	0,40	0,41	1,85	1,02	0,50	2,57	2,62
Повернення списаних активів	1,01	13,67	0,73	5,35	51,69	1,69	38,52
Всього доходи	188,46	120,34	413,31	112,63	128,34	49,66	110,09
Витрати							
Процентні витрати	151,27	119,66	110,05	111,42	137,98	29,54	53,81
Комісійні витрати	1,76	1,69	3,20	1,40	1,17	0,11	0,25
Інші операційні витрати	24,66	8,56	159,15	9,79	8,70	0,85	159,77
Загальні адміністративні витрати	58,24	71,06	71,68	77,81	67,81	8,97	35,17
Відрахування в резерви	-20,44	244,27	161,89	-2,25	-86,93	23,82	-178,14
Податок на прибуток	-6,27	-6,16	-8,79	-2,18	-0,28	0,00	0,00
Всього витрати	209,21	439,07	497,17	195,98	128,45	63,29	70,86
Фінансовий результат	-20,75	-318,73	-83,86	-83,35	-0,11	-13,63	39,23